

Las Latweeschu lauschu draugs.

1835. 17. Oktober.

42^{tra} lappa.

J a u n a s s i n n a s.

No Rihges. (12. Oktbr.) Schodeen' augsti zeeniga Keiserene, no Wahz' semmes nahkdama, te brauze zaur us Pehterburgi.

Puffzettorts gads nu jau gan irr, ka pa Kreemu walslibu laudis no jauna sahze fadohtees bihbeles draudsibâs. Urri te Rihgâ no ta pascha laifa jauna beedriba zehlahs, kurrar arri dascha Widsemmes beedriba tuhlin par palihgu dewahs. Taggad jau atrohnahs Widsemme tik pa 16 basnizas walslim tai puffe, fur Latweeschi dsihwo, lihds 13 beedribas, kas Rihges beedribai dewahs par palihgu. 1mâ Oktober Rihges beedribai schai gaddâ fawa leelaka runnas deena bija, pa kurre winnas sinnedneeki ar rehkenem apleezinaja, zik naudas pa aisgahjuschu gaddu (to 1834tu) effoht eenehmuschu un zik isdemuschu.

Eenehme:

Isdewe:

	warr. naudâ.	fudraba naudâ.
Beedri paschi samette	= 15 rbl.	= un 34 rbl.
Widsemmes beedribas		
atfuhija	= 31	= 42 kap. un 101 = 76½ kap.
Wehl no aispehrn bija		
lahdê	= 220	= un 98 = 94
Par pahrdohstahm bihbelem (27 Wahz' un 44 Latweeschu bihbelem un 907 Latweeschu puffbihbelem)		
eenahze	= 40	= un 302 = 30
No naudas papihreem atlehze par augteem	12 = 10	= un 11 = 3

	fudraba naudâ.
Makfaja beidsamu parradu deht Latweeschu puffbihbelem	= 400 rbl.
Uismakfaja preetsch grahmatu eesee schanas	= 67 = 20 kap.
Zittas tehreschas nas bija	= 24 = 5

Sarehkinahs wifs, fo eenehme, irr kohpâ	318 rbl. 52 kap. un 548 rbl. 3½ kap.
Kad nu to, fo isdewe,	= 491 = 25

Sarehkinahs wifs, fo isdewe, irr kohpâ	= 491 rbl. 25 kap.
--	--------------------

norehkina, tad rahdahs, fa wehl palikke lahdê 318 rbl. 52 kap. un 56 rbl. 78½ kap.

Des makfas beedriba irr isdallijusi 10 Wahz' bihbeles, 5 Wahz' un 12 Latweeschu puffbihbeles.

Widsemmes waldischanas teefa jau preefsch 6 gabdeem, us Nihges kophmannu luhgschanu, ar sawadeem raksteem, wisseem laudim, kas woi paschi audsejohjt linnus, woi ar teem andelejohjt, zeeti bija peefazzijusi, lai jel katrs fargahs no wiltus un lai neweens ne drihstahs, linnus woi ar pakuleem fajaukt, woi sortes zittadi samaisiht, woi winnus apflazzinahjt, woi winneem kautkahdas leetas smagguma deht starpâ list; jo us preefschu tahdi wiltigi linni katram zilwekam, kas winnus gribbehs pahrdohjt, tikschohjt nonemti un wiltneeks pats pehz likkumeem sohdihjt. — Taggad atkal Pehrnamas kophmanni teesai dewe sinnahjt, ka tatschu wehl daschreis schahdas tahdas wiltibas ar linneem noteekohjt an ka tas neween dascham kophmannam teekohjt par leelu fshadi, bet arri wiffai Widsemmei preefsch sweschahm semmehm par leelu kaunu. Zadeht schi zeeniga teefa 7tâ Oktober to paschu pawehleschanu Reiseru wahrda no jauna islaide, ka katram zilwekam, linnus woi apstrahdajohjt, woi pahrdohdohjt, tohti no wiltibahm buhs fargahtees; jo neween tee laudis, kas pirmi tahdus nelabbus linnus pahrdewufchi, tikschohjt sohditi, bet arri tee zilweki wiffi, kas winnus pirkufchi un zitteem atkal pahrdewufchi, nahkschohjt fshadê, kautgan winneem paleekohjt brihw, prett teem, no kurreem pirkufchi, pee teefahm mekleht taifnibu un praffiht, lai tee to fshadi winneem lihdsina.

Uisgahjuscha mehnesi tê bohndneekam pirmureis preefsch pahrdohschanas no Sweedru semmes tikke arfuhriti schahweti seemeta-breeschu schkinfi un mehles. Schkinfus maksaja ar 1 lihds 2 fudr. rubteem par gabbalu un mehles ar 40 lihds 50 fudr. kapeikeem par pahri.

• No Wentes. 15tâ swehtdeenâ pehz waffaras swehtku atwehtes tur ar leelu gohdu to jaunu, brangu basnizu eefwehtia, preefsch kurras usbuhweschanas pats augsti zeenigs Reisers no schehligas firde 77,561 rubl. bija dahwinajis. Kurssemmes general-supervents fazzija eefwehtischanas wahrduus un Wentes prahwests to spreddiki, tapatt wahziski ka latwiski; un Dohrbes un Kurfschu mahzitaji abbi pee Deewa-kalposchanas bija par palihgu. Pawiffam tur 24 mahzitaji bija kophâ un augstu leelungu tik leels pulks, ka tik ar gohda simehm jau labbu seeku warreja sabehjt. — To smukku altara bildi, kas Kristus augschamzelschanu parahda, irr mahlejis jauns Nihgâ dschwodams skunstes mahlderis, Lischewig ar wahrdu, un abbas zittas flaitas masakas bildes, kas schads pee seenas eelaistas, kambara durwu wirfû, irr mahlejis tas mums jau fenn pasihstams un augsti teizams skunstes mahlderis Eggink. No schahm bildehm weena parahda Jahni to krittitaju, fluddinadamu pahjt to nahkamu Pestitaju, un ohtra, ka Pehteris ar gauschahm assarahm noscheshlo, to Rungu aisleedfis. — To leelaku swannamu pulksteni Latweetis irr lehjis, kurrâ wahrds Kleinschmidt. — Schai eefwehtischanas deenai par jo leelaku gohdu arri nabbagi tikke meeloti, un Wentes fshohju kungi apnehmahs no scha laika gahdahjt, ka arri schinni pilsfehjtâ driht tahda sawada fshohla kluhtu, kurrâ ammatneeku burfchi, pa neddetas deenahm bes wakkas buhdami, swehtdeenas wakkarâs warretu eet mahzitees. — Lai tad nu Deews, tas Schehligajs, jel palihds, ka teescham noteek, fo zeenigs wezs prahwesta kungs sawâs jaukâs spreddikâs no Deewa puffes wehleja: ka no

ſcha brihſcha iffatrs pee Wentes draudſes peederrigs zilweks arri tiktu uſtaifits par Deewa mahjas-weetu eekſch ta Garra. (Eweſ. 2, 19—22.)

No Maſ-Sallazzes, Widſemmé. (Mikkelds 1835). Mehs nu effam ſawu labbibu noptahwuſchi un ſaut gan waſſaraji no eefahkuma jauki rahbijahs, tad tomehr no meescheem un auſahm maſ preeku redſam, jo tee irr ar ſalnu tehreti, un tik wehl Deewam ja pateiz, ka mums laikam meeschu un auſu fehfla tiks, un ka linni labbi iſweikufchees. Gan zittadi tas pee teem nabbageem meſcha laudim muhſu puſſé irr, kam wiſſi meeschi, auſas, linnu fehfla un ſirni nofalluſchi. Maſ rudſu arri ſchinni gaddâ dabbujam, tà kâ drihſ wiſſus maſgaziné par parradeem bija ja eeleek, jo pehrn gaddâ ar to leelu ſaufumu arri no waſſarajeem maſ dabbujam. Tapehz jan iſgahjuſchâ pawaſſarâ bija muhſu puſſé maiſe dahrga, tà kâ ar 2 rubbuteem ſuddraba puhru rudſu maſſajam. Zâpat laikam arri nahkoſchâ pawaſſarâ buhs. — Lai taf Deews dohtu, ka dauds labprahtigi un mihligi zilweki tiktu mohdinati uſ tahdeem mihleſtibas darbeem, kâ tee, ko mehs iſgahjuſchâ ſeemâ muhſu ſtarpâ redſejam. — Muhſu nahburgu Mattiſchu un Walmeeres draudſé fungi ſanahze kohpâ klauſitees jauku dſeedaſchanu un klaweeru ſpehleſchanu, maſſadami par to. Un wiſſa ſchi maſſa, zittâ weetâ wairak ne kâ ſimts ſuddr. rubbulu, tikke iſdohta par labbibu, ar ko tohs nabbagus un tuſſchineekus apdahwinaja. Muhſu draudſes middti, Wahzeſchu un Latweeſchu draudſes lohzeſti no mihleſtibas ſamette naudu un labbibu, un kad tee labprahtigi zeenigi leelkungi ſchahs draudſes, par teem ſameſteem 64 rubl. ſuddr. ſaweem nabbageem laudim rudſus pahrdewe par 1 ſuddrab. rubbuli puhru, ſaut gan zittâs weetâs 2 ſuddraba rubbuli bija par rudſu puhru jamafſa, tad us tahdu wiſſi ar 66½ puhri rudſu un 12½ puhri meeschu muhſu nabbagi un tuſſchineeki tikke apdahwinati. — Latweeſchu lauſchu draugs ſtahſta mums tik dauds jaukus ſtahſtus no mihleſtibas darbeem, kaſ zittâ weetâ padariti, ko mehs ar preeku un pateizibu laſſijufchi. Tapehz nu arri mehs no ta mihleſtibas darba, kaſ muhſu ſtarpâ notizzis, ſinnu dohdam, lai tee nabbagi, kaſ taggad eekſch behdahm tahs nahkoſchas ſeemas pehz, preezajahs, atſihdami, ka Deews tohs nabbagus ne aiſmirſt nedſ atſtahj, ka allafch wehl labprahtigi zilweki paſaulé, kaſ ſawus tuſſchakus brahtus ſchehlo. Un turkſcht wehlejam no wiſſas ſirds, ka wiſſi tee, kaſ zur Deewa ſchehlaſtibu truhkumu ne redſ, ſchohs ſtahſtus laſſidami peeminnetu to wahrdu: "ne aiſmirſteet labdarriſchanu un iſdal-iſchanu, jo tahdi uppuri Deewam patihf." F. G.

No Kurſemmes. Sikkeles un Koplawas draudſe 25tâ Auguſt irr dabbujufi jaunu mahzitaju, kurram wahrds: Karl Hüb ſchmann.

No Londones. Rehninſch pats grahmatu irr rakſtijis wiſſangſtakam Enlenderu mahzitajam un tam pawehlejis, lai gahda, zik ſpehdams, ka wiſſi mahzitaji pa Enlenderu ſemmi no ſawahim draudſehim dahwanas ſalaffitu, no kurſahim ta beedriba, kaſ peepalihds, ka kriſtiga tizziba pa ſweſchahm ſemnehim iſpleſchahs, us tahm Weſt-Indijes ſallahim, kaſ Enlenderem rohkâ un kur arri dauds melni zilweki dſihwo, baſnijas un ſkohlaf preekſch ſcheem warretu liſt uſbuhweht.

Trihs dseefmas pahre jaunu saldatu buhschanu.

III.

Jauna saldata dseefmina.

1. Us debbes rohku pageldams,
Jau esmu swehrejis:
Pee fawa pulka turretees,
No farroga ne malditees; —
Un Deews to dsirdejis. ∴
2. Bet kad ir swehrejis ne buhtu,
Sad tomehr peenahkabs
So darriht, fo mans ammat's praff,
Neapnizzis, bes bailibas,
Sas wihran peeklahjahs. ∴
3. Ar jaunu rohtu eefahkabs
Sa jauna buhschana:
Man gohda mundeers muggura
Un sohbins fahnis sibbina,
Un plinte mirdsina. ∴
4. So Keisers mannim ustizzejs,
Par fargu semmei kluht;
Un teescham puifcha labbaka
Sam ne irr wiffa walstiba,
Ra es tam gribbu buht. ∴
5. Juh's Turki un juhs Pranzosi,
Preefsch wihra nodrebbet;
Mans sohbins juns par galwahm ffrees,
Un juhfu affin's peklos lees,
Ja meeru ne kohpjeet. ∴
6. Es atpakkal no kaufchanas
Ne mas ne greefschohs,
Kamehr juhs zeklos krittuschi,
Peh; meera buhsfeet luhgusch,
Sad Keisers apschelohs. ∴
7. Bet newainigas affinis
Zaur manni ne tezzejs,
Jo wihrus ne apbrunnotus
Un semmes laudis meerigus
Mans sohbins pahrstahwehs. ∴
8. Es saweem gohda wirsneekem
Us wahrda klausfichu;
Jo tee irr Keis'ra weetneeki,
Kam jarauga, ka saldati
Durr tarra liffumu. ∴
9. Par tehru = semm' un Keiseru
Un pascha swehribu
Frichta un ikwaffara
Peeluhguschu Deewu kluffiba; —
Winsch klausfichs luhgchanu. ∴
10. Un brandwihnu, to trafgalwu,
Eik sahlehm bruhfeschu; —
Woi saldatam, kas glihschi spihd,
San peederrahs, kad fuhd's kricht? —
Sahds saimo Keiseru. ∴
11. Un tahdeem wirsneeks ne ustizz
Ne weenu grassiti. —
Jel praffi: arrig latweefchi,
Kas eezelti ka wirsneeki,
Arr' bija schuhpifchi? ∴
12. Ne! flappi schuhpu behrtuli
Ne kam nam derrigi.
Kad wirsneekem tee sinnami,
Kas peepildahs ta lohpiiki,
Dohp bahrgi sohbiti. ∴
13. Kad wiffus sawus darbinus
Peh; kahrtas darrifichu;
Sad wirsneeki man mihlinahs,
Pats Keisers manni appeenahs,
Ra gohda saldatu. ∴
14. Ifkatra kahrtâ lihgsniba,
Ifkatra arri gruht;
Zaur prahta waku fataifi
Pats fewim ell' jeb debbefi; —
Kas gribb, warr laimigs kluht! ∴
L.....l.

14tas mihklas usminna: Johks, kohks un lohks, — un tahs 15tas: Sahrks.

Eihds 15. Oktober pee Nihges irr atnahkusch 914 fuggi un aisbraukusch 805.

Brihw drifkeht. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffed:
Dr. E. E. Napier sky.